

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2458
 Izdaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številni račun št. 11.400

Demokracija, boljševizem in fašizem

BORBA FRONT ZA DOKONČNO ZMAGO.

Ideal kulturno dograjenega človeka mora biti demokracija, toda ona demokracija, ki se poleg pravic, ki jih zahteva zase, zaveda v enaki meri in prostovoljno tudi svojih dolžnosti. Taka demokracija ni lažna in navidezna, ni demagoška sužnja partizanstva in prikrita diktatura maloštevilne klike, taka demokracija je pokret kulturno in politično zares zrelega ljudstva. In če je demokracija dandanes zašla v precejšnjo krizo, ni to krivda njenega sistema, njene ideologije, ampak onih, ki temu sistemu in tej ideologiji niso bili dorasli ali so jo pa hoteli sramotno izrabljati. Da je ta trditev točna, nam več ko dovolj dokazuje dejstvo, da v državah zares kulturnih narodov s staro tradicijo in zdravo politično vzgojo demokracija ne le ni propadla, ampak se je še bolj okrepila in utrdila. Propadla je le tam, kjer je ali nikoli ni bilo ali je, pa bila le zunanja politura. Dokaz za to sta nam v prvi vrsti Rusija in Italija.

Ti dve državi, ena napoli azijska, druga pa ostarela v svoji zaverovanosti v staro kulturo tujega naroda, sta pričeli borbo proti demokraciji prav zato, ker je nista nikoli poznali v pravem bistvu in zato tudi nista bili sposobni, da bi si jo ustvarili. Oni ruski carizem je z zatrditvijo kulturnega in prosvetnega razvoja širokih ljudskih množic porušil vse temelje, na katerih bi bila mogoča progresivna in zares zdrava demokracija, zato ga je zrušil boljševizem, sam prav tako barbarski in brutalen, kakor najtemnejša caristična avtokracija. Italijanski parlamentarizem, naslonjen na lažno demokracijo srednjeveške in noveške partikularistične aristokracije, je porodil fašizem, ki korenini zelo močno v metodah beneške „ljudovlade“. Prav zaradi tega pa sta oba pokreta našla posnemovalce samo tam, kjer so bili dani slični pogoji. Lepe primere nam nudi v tem oziru Nemčija, pa tudi še sedaj v tem oziru Madžarska. Nemški narod ni prave demokracije nikoli poznal, madžarski še manj. V Nemčiji so še do leta 1918. vladali doželni knezi in velekapitalisti, zato se je boj proti aristokraciji in kapitalizmu rodil prav v njej in zato je marksizem v poslednjem svojem bistvu specifično nemški pokret, kar je zanj tudi najbolj usodno. Če bi se bil razvil iz razmer Francije ali tudi Anglije, bi imel več zdravih moči kakor jih ima.

V tej Nemčiji, ki ji je bila demokracija še do nedavna le lepa zunanja politura, je bilo hraniva za oba ekstrema protidemokracije, fašizem in boljševizem, več ko zadosti. Narodni socializem Adolfa Hitlerja je črpal svoje sokove iz starega junkerstva, komunizem pa iz poekstremljenega marksizma. Prava demokracija je bila premlada, da bi se bila mogla povzpeti do take veljave, da bi onemogočila ali že v kali zatrla oba ekstremizma, ki sta ji zrastle eden na desni, drugi na levi in jo stisnila skupaj kakor s kleščami. Sedaj je samo še vprašanje časa, kdaj jo bosta dokončno in docela zadušila in se nato spoprijela v usodni borbi za samooblast. Po ostalih državah, kjer je demokracija zašla v krizo, se pa krpari z različnimi načini in oblikami, ki bi bile rade vsakega nekaj, a so v bistvu brez linije.

Kakor granitna skala stoji boljševizmu in fašizmu nasproti prava zapadna demokracija, zasidrana najgloblje na kulturno najvišjem zahodu s središčem v mogočni republiki Franciji. Zadnje francoske parlamentarne volitve so pač najlepše pokazale, da te demokracije ne more niti omajati, kaj šele zrušiti, nobena zunanja sila. Na eni strani vihra hitlerizem v Nemčiji, na drugi fašizem v Italiji, na tretji boljševizem v Rusiji in drugod: Francija v sredini je pa ostala mirna, trezna, sigurna svoje poti in svojega poslanstva! Pokazala je pa tudi, da pravilno pojmuje svojo dolžnost, zato je postala vodilna sila in ona moč, ki združuje demokracijo vsega sveta. Okoli nje in okoli njene zaveznice Velike Britanije se zbira skupina vseh tistih, ki bi radi obvarovali človeštvo pred nevarnostmi, ki jih prinaša demokraciji sovražni diktatorski ekstremizem in že sedaj je očitno, da bo ta skupina prej ali slej slavila popolno zmago. Demokracija bo ohranila svojo veljavo in moč tudi še tedaj, ko o fašizmu in boljševizmu ne bo ne duha ne sluha več.

Današnja doba in zato tudi kriza demokracije je le prehodna. Bolezen je, ki je morda celo potrebna, da izloči nezdrave primese iz organizma človeške skupnosti in mu ustvari pogoje za nov razvoj, nov polet k visokim ciljem človečnosti in dela za ono bodočnost, ki je živela in živi v srcih najplemenitejših mož.

Hitlerjevci proti Papenovi vladi

KUBEJEVA IZJAVA NOVINARJEM. — ZAHTEVA »ANGRIFFA«. — KRI SE ŠE VEDNO PRELIVA. — FRANCOSKI TISK O NEMČIJI.

BERLIN, 5. avgusta. Predsednik narodne socialistične poslanske frakcije K u b e je izjavil novinarjem, da nimajo narodni socialisti nobenega vzroka za posebno obzirnost napram gospodinu von Papenu, G a y l u in dr. B r a c h t u. Edini človek, ki tajno ne dela s centrom, je general S c h l e i c h e r in naj se gospodje iz cetruma zavedajo, da se narodni socialisti vsa leta niso borili zato, da bi na koncu koncev priznali vlado takozvanih nevtralnih aristokratov. Narodno-socialistični »Angriff« zahteva v svoji posebni izdaji, da vlada dovolj narodno-socialističnim napadalnim oddelkom nošnje orožja in da se povsod uporabijo ter kličejo kot pomožna policija.

Narodni socialisti še nadalje izvajajo teror in izlivajo krvave spopade. Tako so v Norgau pri Königsbergu ubili nekega socialnega demokrata. Tudi v Berlinu so bili novi spopadi med narodnimi socialisti in komunisti in sta bila ob tej priliki ubita dva komunisti. V Kieju je bil izvršen atentat na tamkajšnje židovsko sinagogo. V vasi Kwadrat pri Kölnu, so izzzvali narodni socialisti težek izgred proti komunistom. Odanlih je bilo nad 50 strelcev. Ena oseba je bila pri tem ubita. V Augsburgu so narodni socialisti vdrli v stanovanje komunističnega voditelja

G o s s a in, ker ga niso našli doma, so s tremi revolverskimi strelili ranili njegovo ženo, ki je ležala in spala.

PARIZ, 5. avgusta. Francoski tisk se še nadalje bavi s političnim položajem v Nemčiji in s posledicami nedavnih nemških volitev. »E r e N o u v e l l e« pravi med drugim: »Ono, kar se nam danes zdi najnevarnejše v Nemčiji, je metodično in uspešno izvajanje načrtov nemških generalov in baronov, dočim so se narodni socialisti in centrum vdali v usodo in mirno opazujejo, kaj se dogaja okoli njih.« J o u r n a l e pravi: »Nedvomno in popolnoma jasno je, da niti Hindenburg niti S c h l e i c h e r ne bo izročil državne oblasti kakemu hitlerjevcu. General von Schleicher je zamenjal parlamentarni režim s čisto osebnim režimom in v drugih okoliščinah ne more niti ne sme odstopiti svojega ministrstva Adolfa H i t l e r j u. Kar se tiče socialistov, danes niti niso v stanju, da bi se borili proti Hitlerjevimi tolpam in so se z vsemi svojimi dosedanjimi odločitvami in deli pokazali skrajno slabe in neznačajne. Von S c h l e i c h e r je tudi v resnici lahko popolnoma miren, ker centrum samo govori in razpravlja, socialisti molče, dočim zahtevajo mase brezposelnih delavcev, da se jim dá kruha.

Pogreb kanclerja dr. Seipla

POGREB, KAKRŠNEGA DUNAJ PO SMRTI CESARJA FRANCA JOŽEFA NI VEČ VIDEL.

DUNAJ, 5. avgusta. Pokojnega zveznega kancelarja dr. S e i p l a je pokropilo včeraj okoli 60.000 ljudi. Današnji pogreb je pa bil tako veličasten, da Dunaj po smrti cesarja Franca Jožefa I. bolj veličastnega sploh ni videl. Udeležili so se ga celokupna zvezna vlada s kancelarjem dr. D o l l f u s s o m na čelu, predsednik republike M i k l a s, bavarski ministrski predsednik dr. H e l d, bivši kancelar dr. Josip W i r t h, številni diplomati in politiki.

Od pokojnika se je v imenu krščanske socialne stranke poslovil minister V a u g o l n. Pred vozom s krsto je

korakal polk pešcev zvezne brambe, za njim pa je vozilo pet voz vence in cvetje. Sprevod sta zaključila zopet polk pešcev in polk topničarjev.

V cerkvi sv. Štefana je blagoslovil truplo prelata dr. Seipla papeški nuncij mons. S i b l i l i a. Nato je krenil sprevod na Ballhausplatz k zunanemu ministertvu in pred parlament, kjer se je od pokojnika poslovilo še več govornikov. Naposled je bila krsta pokopana na osrednjem pokopališču, kjer je pripravila občina Selplovič telesnim ostankom posebno impozantno grobnico.

Naponi za mir v Južni Ameriki

SOVRAŽNOSTI MED BOLIVIJO IN PARAGVAJEM. PRIZADEVANJA AMERIŠKIH DRŽAV. ANGLIJE IN DRUŠTVA NARODOV.

LONDON, 5. avgusta. Spor med Bolivijo in Paragvajem se neprestano posuša in so ostala vsa dosedanja posredovanja nevtralnih držav in Društva narodov brezuspešna. Bolivijska bojna letala so ponovno bombardirala paragvajske postojanke. Edno upanje na mirno rešitev spora je še kolektivna nota, ki jo bo poslalo 15 držav južne in srednje Amerike s sodelovanjem Združenih držav obema sovražnima si državama in v kateri bosta pozvani k takojšnji ustavitvi sovražnosti.

V primeru, da se to ne bi zgodilo, bodo vse podpisane države izvedle najostrejši bojkot obeh nasprotnic na finančnem, političnem, diplomatskem in gospodarskem področju. Nobena teh držav, ki ne dovoljujejo rešitve vprašanja pripadnosti Chaca z orožjem, ne bo priznala kakršnihkoli teritorialnih sprememb, ki bi bile izvršene s silo na področju Južne Amerike. S tem stališčem se popolnoma strinja tudi angleška vlada, ki je to sporočila prizadetima državama po svojih poslanikih v La Paz in Assuncionu.

WASHINGTON, 5. avgusta. Državna vlada je skupno z 18 predstavnikih Panameriške unije podpisala noto, v kateri zahtevajo mirno rešitev spora glede pripadnosti področja Gran Chaca po mednarodnem arbitražnem sodišču in takojšnjo ustavitve vseh sovražnosti. Nota je bila takoj poslana bolivijski in paragvajski vladi.

LA PAZ, 5. avgusta. Bolivijska vlada je odbila predlog ABC-držav, da bi enako s paragvajsko vlado umaknila svoje čete iz spornega ozemlja na položaje, ki so jih zavzele pred 1. junijem. Na apel Društva narodov pa je vlada odgovorila, da nikakor ne odklanja mirnega načina rešitve obstoječega spora.

IRSKI SENAT ZA NOVA POGAJANJA.

DUBLIN, 5. avgusta. Irski senat je na predlog kmečke stranke sklenil s 17 proti 12 glasovom, da se pokliče De Valero, da prične ponovna pogajanja z Anglijo.

Drugi polet v stratosfero

CURIH, 5. avgusta. Središče splošnega zanimanja je nameravana ekspedicija profesorja Piccarda. Poročevalci raznih svetovnih listov zasledujejo profesorja Piccarda in njegove sodelavce neprestano s prošnjami za interview in prošnjo podrobnosti o njegovem poletu. Pri tem se poslužujejo najrazličnejših zvijač, samo da bi dobili podrobnejše podatke o zasnovanem poletu. V teh zvijačah so se še bolj, kakor novinarji, izkazale ameriške filmske družbe, toda njihove prošnje se zavračajo po vrsti, ker je profesor Piccard že vezan na pogodbi z dvema belgijskima podjetjema.

Pri drugem poletu v stratosfero bo imel film v splošnem veliko ulogo. V Bruslju je bilo izdelanih že 800 metrov filma o subtilnih znanstvenih laboratorijskih delih s pojasnjevanjem znanih osebnosti. Priprave za start, predavanje Piccarda v radijski mikrofon, kakor tudi start sam, vse bo posneto za zvočni film.

Kadar bo ves polet gotov, bo izdelan velik zvočni film v več jezikih. Istotako bodo filmski aparati nameščeni tudi v o njih aeroplanih, ki imajo nalogo opazovati mesto, kjer se bo balon spustil na zemljo. Trenutno proučuje profesor Piccard in njegov fizik Cosins natančno tla na mestu starta na letališču v Dübendorfu pri Curihu, ker je to za start sam zelo važno.

OSIJEK, 5. avgusta. V letošnjem septembru bi moral biti v Osijeku XIII. velesojem. Velesojemska uprava pa med tem sporoča, da je splošna kriza povzročila skrajno slabo zanimanje za velesojem in se je uprava odločila, da letošnje jesensko prireditve opusti. Osiješko gospodarstvo bo opustitev velesoja močno prizadela, če že drugače ne, vsaj s tem, da bo izostalo nekaj deset tisočev tujcev, ki so vsako leto prihiteli v Osijek, obiskovali trgovine in javne lokale ter puščali v mestu težke denarje.

Mariborski teden

Predstava »Prodane neveste«.

Zanimanje za vprizoritev »Prodane neveste« je zelo veliko. Posebno mariborska okolica se silno zanima zanj. Pisarni »Mariborskega tedna« prihaja vse polno vprašanj iz okolice in prijavljajo se skupine po 50 do 200 ljudi, ki si jo hočejo ogledati. Voditelji teh skupin so večinoma učitelji, kar je zelo hvalevreden pojav. Predstava bo res nekaj posebnega in omogočeno bo vsakomur, tudi revnemu človeku, da si jo ogleda. Vstopnina bo tako nizka, da jo bo zmogel vsakdo; za vsako predstavo bo na razpolago 3000 do 4000 stojišč po 6 Din. Pa tudi meščani se zelo zanimajo, zlasti za nakup vstopnic vnaprej, ki se bodo dobile že v dveh do treh dneh. Pri doseganju vajah se je ugotovilo, da je Trg svobode za vprizoritev »Prodane neveste« scenarično, in kar je glavno, akustično silno primeren.

Gozdarska razstava.

Na razstavi gozdarske šole bo razstavljenih mnogo tisoč predmetov. Prireditvev bo velezanimiva in poučna.

Zatvoritev cest in ulic.

Za čas »Mariborskega tedna«, t. j. do 15. t. m. se zapreta dovozna cesta k Trgu svobode, in sicer na Jugoslovanskem trgu cesta od Grajske ulice proti Trgu svobode in cesta od Razlagove ulice proti Trgu svobode. V dneh 6., 7., 8., 11. in 14. avgusta 1932 se pa zapre za čas večernih koncertov v Mestnem parku za vsak promet sledeče ulice: Ciril-Metodova, Majstrova in Vrazova, oziroma zadnja 2 dneva tudi Obiličeva in Trubarjeva ulica ter severno od parka vozeča vozna pot, a le v kolikor mejijo na Mestni park. Dovoljen bo samo dohod v posamezne hiše.

Prijava prenočišč.

Ker se prijavlja posebno za dneve od 11. naprej vedno več udeležencev za »Mariborski teden«, prosimo ponovno vse, ki imajo na razpolago prazne postelje, da jih prijavijo pisarni »Mariborskega tedna«, da bo mogla vse goste pravočasno spraviti pod streho.

Gremij trgovcev

ponovno naproša vse trgovce, da dovrše aranžiranje izložb do sobote in da jih puste v nedeljo odprte. Komisiji ogled za ocenjevanje izložb bo v torek 9. tm.

Skakalne tekme.

Za skakalne tekme na Teznem je sedaj prijavljenih že okoli 20 prvovrstnih konj, tako, da bo tudi ta prireditvev kvalitativno nadkriljevala vse dosedanje. Silno dobro zastopan bo Zagreb. Prvič bodo Mariborčani imeli priliko videti pri tem sportu tudi dame.

Motociklistična sekcija »Peruna« vabi vse člane in prijatelje motociklističnega sporta, da se o priliki »Mariborskega tedna« udeležijo spreveda, ki bo v nedeljo 7. t. m. ob 8. uri zjutraj. Zbirališče Glavni trg. Za člane obvezno.

SPORTNIKOM!

V jutrišnji številki bomo objavili navodila za vse sportne organizacije ki se udeležijo spreveda v nedeljo dopoldne.

Iz sodniške službe.

Za okrožnega sodnika mariborskega okrožnega sodišča je imenovan sodnik g. Miroslav Dev.

Iz šolske službe.

V višjo položajno skupino sta napredovala profesorja tukajšnje klasične gimnazije gg. France Bračun in Janko Leskovšek.

Kongres učiteljske počitniške zveze.

V Veli luki na Korčuli je bil te dni II. kongres učiteljske počitniške zveze, ki deluje in širi že deset let ferijalno idejo med našim učiteljstvom. Letos bi moral biti jubilejni kongres, bil pa je preložen na prihodnje leto. Na kongresu so bile sprejete nekatere spremembe pravil; pri volitvah je bil izvoljen z majhnimi spremembami dosednji odbor.

Ponavljalni izpiti na državni trgovski akademiji.

Na državni trgovski akademiji bodo ponavljalni izpiti za prvi in drugi letnik 29. in 30. avgusta, za tretji in četrti letnik pa 31. avgusta in 1. septembra, vsakokrat ob 8. uri. Prvi dan so pismeni, drugi dan pa ustni izpiti. Učenci, ki bodo opravljali ponavljalni izpit, morajo najkasneje do 28. avgusta vložiti prošnjo in jo kolekovati s 5 Din in z 20 Din za vsak predmet. Redni pouk se prične 5. septembra ob 8. uri.

Zadnja pot Oskarja Deva

SLOVO MARIBORA OD ZASLUŽNEGA SKLADATELJA IN ORGANIZATORJA.

Težko se je poslovil sinoči Maribor od pokojnega skladatelja in sodnega svetnika Oskarja Deva. Že pred napovedano uro se je zbrala množica prijateljev, znancev in čestilcev pred hišo žalosti v Maistrovi ulici. Slovesa so se udeležili skoraj vsi njegovi stanovski tovariši s podpredsednikom sodišča g. dr. Franom Pihlerjem na čelu. Navzoči so pabili nadalje mestni župan g. dr. Franjo Lipold, oba okrajna glavarja g. dr. Ipa vic in g. Makar, ter drugi odlični zastopniki mariborske javnosti.

Po cerkvenem obredu se je pred hišo žalosti poslovil od pokojnika predsednik mariborske Glasbene matice, gimnazijski ravnatelj g. dr. Tomiňšek, ki ga je slavil kot velikega skladatelja, ustanovitelja in častnega člana Glasbene matice mariborske ter častnega člana ljubljanske Glasbene matice. Z vso ljubeznijo se je pokojni Oskar Dev posvetil zlasti koro-

ški narodni pesmi in si postavil z njo večni spomenik. Sedaj je odšel tja »Gor čez izaro«... njegov spomin pa bo živel večno med nami.

Nato so zapeli združeni pevski zbori Ipačeve župe pod vodstvom zborovodje g. Horvata pokojnikovo žalostinko »Vigred se povrne...« Venci in šopki so zagnili krsto, ki so jo prepele na Glavni trg, kjer so po obredu zapeli pevski zbori še »Kje so tiste stezice...« in »Gor čez izaro...« Ko je zbor končal: »Zdaj vse minulo je, nič več pel ne bom...« so bile solzne oči vseh neštetih žalujočih.

Tako se je poslovil Maribor od svojega dragega pevca, dobrega in plemenitega Oskarja Deva. Pogrebni avto je nato odbrzel preko mosta proti Ljubljani, kjer bodo danes našega Oskarja položili k večnemu počitku v rodbinsko grobnico.

Znižana vožnja.

Prometno ministrstvo je dovolilo vsem udeležencem (tudi takim, ki niso člani Sokola) svečane otvoritve letnega telovadišča Sokola Maribor L, ki bo v nedeljo 7. t. m., polovično vožnjo po železnici. Vsak posameznik naj kupi cel vozni listek, ki bo, potrjen od Sokola L, veljal tudi za vrnitev. Potrdila o udeležbi se bodo izdajala na zletišču. Udeležencem otvoritve letnega telovadišča za znižano vožnjo ni potrebna posebna legitimacija.

V nedeljo, 7. avgusta

slovesna otvoritev telovadišča Sokola

Na sporedu: povorka, otvoritev, štafeta, javni nastop ter velika veselica!

Okrajni gremij trgovcev v Mariboru vabi vse člane, da se po možnosti v čim večjem številu udeležijo sprejema trgovskega ministra g. Mohoriča na Glavnem trgu v Mariboru v nedeljo 7. t. m. ob 10. uri dopoldne.

Opozorilo gostilničarjem.

Opozorjamo gostilničarje zadrugarje, da morajo v smislu člena 52 odstavka 2. noveliranega taksenega zakona plačati vse takse vnaprej in to: 1. Na račune (tp. 34) najpozneje 1. vsakega meseca za dotični mesec. 2. Točilno takso 31. 1. za I. polletje in 31. 7. II. polletje. 3. Veselično takso najmanj 24 ur pred prireditvijo. Zavezanci, ki redne takse ne plačajo pravočasno, se kaznujejo brez izjeme poleg plačila redne takse z enkratnim zneskom redne takse in plačati morajo povrh še takso za razsodbo, in sicer do 100 Din 30 Din, do 300 Din 50 Din, do 500 Din 80 Din, do 1000 Din 150 Din, do 2000 Din 200 Din itd. — Načelstvo gostilničarske zadruge Pobrežje.

Petindvajsetletnica Ruške koče.

Letos 8. septembra bo minilo 25 let, ko je dobil starodavni Sv. Arah ljubeznivo sosedo — Ruško kočo. Tega dne so odmevali možnari po nepreglednih pohorskih gozdovih in glas pohorske godbe je že od daleč naznanjal, da se tankaj obhaja nekaj posebnega. Mili glas Arehovi vzhvov, ki jih je tudi uničila svetovna vojna, je vabil turiste in Pohorje v cerkev, kjer je z gromkim glasom pridigal priljubljeni »pohorski župnik« g. dr. Medved. Po maši in blagoslovitvi je blagi dr. Orožen, prvi predsednik Slovenskega planinskega društva, otvoril s pomembnimi besedami najsevernejše slovensko planinsko zavetišče — Ruško kočo. S postavitvijo Ruške koče je bil položen temelj za razvoj slovenske turisticke v severnem delu naše domovine. Ruška koča pa je bila v avstrijskih časih pravo pravcato žarišče ljubezni do slovenske zemlje, do slovenskih planin. V nedeljo 4. septembra bomo obhajali srebrni jubilej te zgradbe. Prijatelji Ruške koče in Podravske podružnice SPD, pridite v velikem številu na Pohorje, da počastite s svojo navzočnostjo to zares pomembno slavnost!

Sobota in nedelja: rožna veselica z umetniškimi predstavami in plesom v Veliki kavarni.

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice izdatno iztrebljenje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolehalo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamnih in sladkorni bolezni zelo zadovoljni z učinkom »Franz Josefove vode.« »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ispred sodišča

Dva tatova.

Pred malim kazenskim senatom sta se zagovarjala dva nevarna tatova, 38letni brezposelni delavec Anton Pukšič, doma nekje v slovenjebistriški okolici in brezposelni šofer France Šrajner s Teznega. Pukšič je že star znanec mariborskega sodišča. Bil je že 8krat kaznovan in je precejšen del svojega življenja presedel v zaporu. Tokrat je bil obtožen radi dveh vlovov. Pred senatom je vse priznal in bil obsojen na ri leta težke ječe ter izgubo častnih pravic za dobo treh let.

Bolj nevaren, predrzen in spreten tat je France Šrajner. Odkar je bil brez posla, se je posvetil kraji koles. Tudi France je bil že večkrat kaznovan. Obtožen je bil, da je v zadnjem času kradel kolesa iz barake, kjer ponavadi shranjujejo železniški delavci iz delavnic na koroškem kolodvoru svoja kolesa, ko gredo na delo. Pokradena kolesa je prodajal v okolici Ptuja. Tatinskega Franceta so zadržali za 14 mesecev.

Obe razpravi je vodil vss. g. dr. Tombak, votanta sta bila okrožna sodnika gg. dr. Čemer in Kramer, obtožnici pa je zastopal namestnik državnega tožilca gosp. Sever.

Odbor za podporo revne dece v Fali, priredi v nedeljo 7. avgusta popoldne v grajski gostilni »Pri čuku« vrtno veselico s streljanjem za dobitke, konkurenco tamošnjih lepotic, kegljanjem za dobitke, srečolovom, šaljivo pošto, itd. Ves čisti dobiček je namenjen za obdarovanje siromašnih otrok o priliki letošnje božičnice. Na razpolago bodo vsa gorka in mrzla jedila, kakor tudi dobre pijače. Odhod vlaka iz Maribora ob 13.18, odhod iz Fale ob 20.42.

»Nanos«.

V nedeljo izlet v Laško, kjer se udeležimo prireditve Orjema. Vožnja je polovična. Vabljeni tudi prijatelji društva. Odhod iz Maribora s vlakom ob 5.30.

Samo še dva dni

in objel nas bo prijeten hlad pohorskih stezic na Klopnem vrhu, sprejela nas bo koča-jubilantka, razveseljevala nas bo pristno planinsko rajanje, zato še enkrat: **v nedeljo vsi na Klopni vrh!**

Karambol.

Ko je zavil včeraj dopoldne poštni voz iz Jenkove v Vetrinjsko ulico, je zavozil vanj z vso silo neki osební avto. Suneč je bil tako močan, da je podrl konja in prevrnil voz s poštarjem vred. Poštar in konj sta se na srečo le lažje poškodovala. Lastnik avtomobila bo imel opravka s policijo in najbrže tudi s sodiščem.

S policije.

Preteklo noč so imeli v Ključavničarski precej gostov. Vse celice so bile polne, tako, da je nadzornika zaporov že skrbelo, kam bi utaknil neko Francko, ki se je nalezla močne kapljice in rogovilila, da niso mogli ostali gostje mirno spati. Aretiranih je bilo sinoči šest potepuhov, trije razgrajali in dva sumljiva postopača. Zabeleženih pa so imeli 11 prijav radi manjših prestopkov.

Zalostna smrt.

Težke dni je preživljal 40-letni vojni invalid Jakob Celinšek. Zadnje čase je stanovan v Gozdni ulici na Pobrežju. Bil je že del časa brez posla in živel je od milosti dobrih ljudi. To pa si je siromak tako gnal k srcu, da je sklenil napraviti konec svojemu trpljenju. Včeraj popoldne je odšel v bližnji gozd in se obesil. Ko so ga našli, je bil že mrtev. Poklicali so tudi reševalce, ki so pohiteli v gozd, toda vsaka pomoč je bila zaman. V obsešenem ni bilo več znaka življenja. Z mrtvaškim vozom so ga prepeljali v mrtvašnico na pobrežko pokopališče.

Nogo si je zlomila.

V Leskovcu je padla 24letna Pavla Soršakova zelo nesrečno. Pri padcu si je zlomila desno nogo. Ponesrečenko so morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Mariborska okolica v dobi pasjih dni

VROČINA, DELO, AVTOMOBILI, POLITIKA, CIGANI, KONJEDEREC, SLADOLEDAR, GODBA, VINOTOČI, CESTNA ŽELEZNICA IN DOBER ZRAK.

Vročina, pa spet oblačno in že te trese, da bi najraje oblekel plašč. Vendar prevladuje vročina in toplomer kaže opoldne včakih tudi 35 stopinj. Ves spoten in rdeč prideš domov k kosilu; ne diši ti ne juha ne prikuha; edino salata ti še ugaja, in hvala Bogu letos je je dovolj.

Kmet se ne ustraši ne vročih ne oblačnih pasjih dni, venomer dela, ko ura, saj je to delo njegov življenjski obstoj, njegov priprava za dolgo zimo. Pik, pok, doni skoraj iz vsake hiše, čas mlatve je. In skrbna gospodinja se ne ustraši vroče krušne peči ne žarečega oglja; gibanje, štrklji in razne druge kmetijske slaščice se cvro in peko, da ne bodo mlatci lačni, in tudi za žejo skrbijo.

Vse je monotono, življenje poteka enakomerno, brez vsakih senzacij; le neznosni avtomobili dvigajo oblake prahu in se ne ozirajo ne na levo ne na desno in tudi ne na varnostne in oblastvene predpise. Drvijo z velikansko brzino in če se hočeš sprehajati in se spočiti v lepi okolici, ti pridrvi avto in te zavije v neznosen oblak prahu, da te takoj mine vsa dobra volja.

Ženske, ki delajo po polju, nimajo kaj govoriti, ker ni senzacij, zato delajo tiho; le kdaj pa kdaj pride katera in prinese novico, ki je seveda senzacija in nad vse navdušeno sprejeta. Tudi s politiko se že bavijo. Razne dogodke obračajo in obrnejo in zelo naivno kritizirajo in hvalijo ter se rade spominjajo časov, ko jih je še »Francel rengirale«.

Pa ti pride senzacija. Cigan z medvedom, ciganke z opicami; vse staro in mlado dere za njimi, vse je radovedno in marsikdo si želi velikih atrakcij teh živali, a je razočaran, kajti razen nekaterih krenten ni enoglasni zvok »bunda, bunda« ni videti ničesar. Marsikdo se tudi izraža, da je to trpinčenje živali in da je treba to zadevo urediti z oblastmi. Razočarani so pa tudi lastniki teh kosmatincev, kajti malo dinarjev pade v njihove roke in mrmraje odidejo, za njimi pa gruča bosih paglavcev, ki se šali in občudujejo zverine.

Tudi sladoledar se včasih zgubi in je predmet zase in center občudovanja. Marsikomu se cedijo sline po sladkem sladoledu, marsikdo dobi s šibo, ker ne da mamiči miru. Toda tudi sladoledar se zvečer vrača razočaran in šteje svoj borni izkupiček.

Malo razvedrila mora biti. Godba, radio, gramofon, vse vprek doni iz vsake

gostilne. »Marie, Marie...« pa tango, rumba itd., tako, da posebno proti večeru ne veš kaj bi poslušal. In vse melodije so ti že znane, saj jih slišiš vsak dan najmanj petkrat.

Posebna senzacija v mariborski okolici je v tej dobi, ko čitaš na vsakem drugo razglas občine: »Strogi pasji zapor!« tudi sivo pobarvan voz z moškim, ki nosi dolgo puško. Krik in vik je na vasi, vse hiti skupaj, vse občuduje in ugiba, eden je pa vendar pogruntal: »Šintar je!« Res, konjederec je, strah in trepet psov in kužkov. Z veliko spretnostjo jih polovi in spravi v voz. Pobral je nekod celo psa, ki je bil na verigi. Lastnik, ki mu je bil pes zvest čuvaj, je imel mnogo potov in stroškov, preden ga je dobil nazaj. Pa se je zgodila senzacija. Voz je stal na vasi, njega ni bilo, pa se ojunčiji fanté, odpre voz in vsi ujetniki veselo lajajoč planejo iz jetništva in se razkadijo po vasi. Upamo, da se bo to strogo jetništvo naših kužkov kmalu nehalo.

Gostilničarji stojijo na pragu, brez gostov. Nasprotno pa so kljub krizi vinotoči vedno polni, posebno ob nedeljah. Saj dobiš za bore 3 dinarce želiter dobre ga vina, v gostilni pa moraš plačati zanj najmanj kovača.

Najnovejše pa je, da nameravajo neke v mariborski okolici graditi cestno železnico, kar ni aprilska šala in je predmet razgovorov in debat. Kdaj se bo načrt realiziral, ne vemo in upamo, da se za bližnji čas pospeši odločitev.

Tako vidimo, da je tudi na deželi suša, kriza in ne vem kaj še. Življenje je monotono, brez senzacij, in vendar je prijetno, saj imamo vsaj dober zrak, ki ga v mestu pogrešate.

Kaj je lepo in kaj ni prav?

Misli meščana.

Ko se človek vrne iz tujine, kjer je obiskal kopališča na morskih obalah in ob alpskih jezerih, ki se ponajajo z bogatim komfortom in se poda na naš Mariborski otok, ga prevzame pestrost in razgibanost kopališkega življenja, da mu kmalu zatemne vsi spomini na lepoto tujih kopališč. Ko opazuje to življenje z divne terase, ga omami slikovitost kopališča, kjer se vezbajo zdrava, krepka in zagorela telesa v plavanju, ob straneh se pa zabava mlado in staro, vse tako veselo in živahno, da si človek očita, čemu hoditi v tujino, ko je doma tako lepo, najlepše. Če se ti zahoče miru in po-

čitka, napraviš nekaj korakov v gozd dehtečih smrek ali košatih bukov, kjer je rajska tišina, ki je ne moti niti krik in vrisk stotine kopalcev.

Mariborski otok je naš ponos.

Hudo pa zadenejo človeka nekateri nedostatk. Prevoz, ta nesrečna avtobusna vožnja zagreni obiskovalcem vso lepoto in vse veselje. Avtobusi, ki prevažajo kopalce na otok, so ob popoldanskih urah tako natlačeni, da se morajo ljudje suvati in pehati za prostore in človeku se prav lahko zgodi, če ni nesramen, da mora čakati po celo uro na drugi voz. Če pa srečno vstopi, gorje njemu, komaj diha. Odveč bi bilo govoriti o nevarnosti, ki bi se lahko pripetila radi najmanjšega defekta v motorju. Ali res nima avtobusno podjetje na razpolago za opoldanski čas več vozov?

Drugi nedostatek je dovozna cesta na otok. Na njej ni človek varen življenja pred drvečimi avtomobili, za katerimi se dvigujejo oblaki prahu, da bi se človek zadušil. Potrebno bi bilo, da se dovozna cesta od odcepa do otoka uredi tako, da bo sposobna tudi za avtobusni promet in bodo lahko vozili po njej avtobusi prav do otoka.

Če smo zgradili tako lepo kopališče, pobrigajmo se še za primeren prevoz kopalcev iz mesta na otok in nazaj, pa bo zaenkrat vse v redu.

Naša obrt.

V zadnjih letih se je obrt v Sloveniji zelo lepo razvila. Zanimiva je statistika raznih obrti, od katerih mnoge prav lepo uspevajo. Skupno imamo 252 raznih obrti, obrtnikov pa smo imeli ob koncu lanskega leta 32.913, dočim jih je bilo leta 1925 le 26.653. Največ je gostilničarjev, restavrativcev in hotelirjev. V Sloveniji imamo 5552 gostiln. Na drugem mestu so čevljarji, 3953, njim sledijo mlinarji, 2694, nato krojači, 2071, potem mizarji, 1985. Tudi šivilj in krojač imamo razveseljivo število 2470. Vsi do zadnjega pa občutijo današnjo krizo.

Kupujte domače blago!

V današnji dobi vsesplošne krize se vodi po vseh državah akcija pod geslom: »Kupujte domače blago!« Italija vodi že več let propagando za domače izdelke in sili svoje državljane da se marsikomu odredijo. Tam so predpisi za peko kruha, upeljani so takozvani »riževi dnevi« in dnevi »slamnikov«. V Grčiji so upeljani brezmesni dnevi, da bi bil uvoz živine čim manjši. Angleška kraljica je odredila, da morajo vse njene dvorne dame nositi oblačila iz bombaževine, da bi se podprla domača tekstilna industrija, ki jo je zajela kriza. In koliko se trudi Rusija, da bi omejila uvoz raznih predmetov, ki jih izdeluje doma. Tako se trudi vse države, da bi njih ljudstvo kupovalo domače izdelke, domače blago.

Sokolstvo

Zagrebski wolleybalci v Mariboru

Poleg štafete za pokal Sokola Maribor I. je prijavil Zagreb tudi svoje najboljšo wolleybalsko moštvo, ki bo odigralo prijateljsko tekmo z državnim prvakom, moštvom Sokola Maribor matic.

Zagrebcani, ki so si nedavno priborili prvenstvo med hrvaškimi župami, razpolagajo z ostro kombinacijsko igro ter imajo letos precej izgleda na državno prvenstvo, bodo domačemu moštvu gotovo precej trd oreh in je izid tekme prav negotov.

Vsekakor bomo imeli priliko videti tehnično dovršeno igro državnega prvaka ter bodo vsi pristaši wolleybala, ki jih je v Mariboru še jako mnogo, sigurno prišli na svoj račun.

Tekma bo v nedeljo 7. t. m. ob 9. uri na telovadišču Sokola Maribor matica.

Sokol Maribor II — Pobrezje.

Zbirališče za sokolsko povorko, ki bo ob priliki svečane otvoritve letnega telovadišča Sokola I., bo v nedeljo 7. t. m. ob 14. na letnem telovadišču. Pridite vsi v kroju ali z znakom in točno.

Sokolsko društvo na Teznu

poziva vse svoje članstvo, da se zanesljivo zbere v nedeljo 7. avgusta ob 14. uri na letnem telovadišču na Teznu, odkoder odkorakamo pred Narodni dom v Maribor. Člani v kroju, članice, naraščajnice, naraščajniki, moška in ženska deca v telovadnih oblekah. Ostalo članstvo v civilu z znakom! Pridite vsi in točno!

Tihotapci ugrabili policijskega kapitana

Pogosto smo že slišali, da je kapitan kake ladje ugrabil človeka in ga odpeljal, velika redkost pa je, da bi bil ugrabljen kapitan sam. Neka španska policijska ladja je nedavno preganjala v bližini škanske obale neko tihotapsko ladjo. Kapitanu policijske ladje se je po hudi tekmi posrečilo doseči tihotapsko ladjo, ki je na njegov poziv tudi ustavila. Policijski kapitan se je z majhnim čolnom v družbi nekaterih stražnikov odpeljal k tihotapski ladji in se povzpela na krov. Komaj pa so bili policisti na krovu, so planili tihotapci po njih in jih pometali v morje, dočim so policijskega kapitana zvezali in ga z vso brzino odpeljali v noč, ki jim je omogočila srečen beg.

Spominjajte se CMD

Intimnosti iz Haydnovega življenja

Letos je ves kulturni svet proslavil 200-letnico Haydnovega rojstva. V vseh večjih glasbenih središčih so se izvajali neštествilni koncerti, katerih sporedi so vsebovali le skladbe velikega skladatelja, imenovanega »očeta simfonije«. Njegovega spomina je bilo poleg tega posvečenih ogromno število konferenc, študij, člankov in komemoracij. Redko kdo pa se je podrobneje zanimal za zasebno, najintimnejše življenje velikega umetnika.

Med tem pa je napisal v neki francoski reviji Paul Landormy krajšo študijo pod naslovom »Les amours de Haydn«, v kateri je osvetlil Haydnove odnose na pram ženskam. Naj navedemo nekaj najzanimivejših potez iz tega spominskega dela.

Kakor je znano, je bil Haydn v svoji zgodnji mladosti cerkveni pevec na korojske katedrale. Nekega dne pa je bil nepričakovano odpuščen in se je brez sredstev znašel na cesti. Prisiljen je bil služiti si svoj vsakdanji kruh s sviranjem po ulicah in gostilnah v družbi z najslabšeje godbeniki. Tedaj pa se mu je nenadoma nasmejala sreča in dobil je mesto kapelnika pri knezih Esterhazyjih. Kratko nato se je tudi oženil.

Že dolgo je poznal blagega dunajskega brivca Johanna Kellera, ki ga je podpiral v njegovem pomanjkanju. Ko je prihajal v brivčevo hišo, se je zaljubil v njegovo najmlajšo hčerko. Nekega dne se je ojunčil iz zaprosil očeta za njeno roko, ki jo je po oče žalje obljubil ne-

komu drugemu. Ker pa je oče videl v mladem kapelniku človeka, ki ga čaka še velika bodočnost, mu je ponudil svojo starejšo hčerko Ano Marijo.

»Toda ona me ne ljubi,« mu je odgovoril Haydn.

»To pač ni glavno v zakonu,« ga je zavrnil brivec. »Tudi mene ni moja žena ljubila, pa vendar živiva srečno in zadovoljno.«

Ker ni hotel užaliti poštenjaka in svojega nekdanjega dobrotnika, se je Haydn končno poročil z Ano Marijo, po značaju zelo domišljavo in hladno žensko, ki je bila vrhu tega še tri leta starejša od njega. Ves čas zakona ga je trpinčila in mu grenila življenje, vendar pa se ji ni posrečilo, da bi ga spravila iz njegovega nerazrušljivega miru in vedno blagega ter vedrega razpoloženja. Svoj težki zakonski jarem je nosil Haydn v takih razmerah polnih osemnajst let, ko se je v marcu l. 1779. zaljubil v Luigio Polzellio, ki ji je razložil svoje neznosno zakonsko trpinčenje. Luigia je bila tedaj stara 19 let in se je pravkar poročila z violinistom Antonijem Polzellijem. Bila je stasita, ljubka Neapeljanka, ki je imela skromen, toda topel glas in je prepevala manjše solistične partije. Obenem s svojim možem je bila angažirana pri prinču Esterhazyju in je bila torej direktno podrejena kapelniku Haydnu.

Tedaj Haydn niti misliti ni smel na ločitev zakona in je živel z Luigio Polzelliovo polni dve leti tajno v intimni ljubezni.

Med kapelnikom in mlado lepo zboristko se je kaj hitro razvila živa simpatija.

Družila ju je namreč ista usoda v njunih zakonih. Dočim je Haydn trpel zaradi neznačajnosti svoje žene, je bil Luigio mož večinoma nezadovolježen, poleg tega pa še zelo sirov in nasilen, ki se celo ni obotavljal dvigniti roko na svojo ženo.

Kljub razmeroma znatni razliki v starosti, sta se medsebojno močno vzljubila. Vsekakor jima ni bilo lahko skrivati svoje ljubezni pod dvojno kontrolo: njegove žene in njenega moža. Toda ljubezen ne pozna zaprek.

Nastale pa so kmalu spremembe. Po dveh letih njunega znanstva je violončelist Polzelli zapustil Dunaj in se z ženo vred vrnil v Italijo. Haydnu in Luigiji je preostalo le še dopisovanje, ki je bilo zelo zvesto in pogosto. Haydn je svojo ljubico podpiral tudi denarno. Po osmih letih je Polzelli nenadoma umrl in Luigia je bila prosta. Pač pa so Haydna še vedno stiskale neznosne zakonske vezi. Nikakor pa ni opustil trdnega namena, da se nekega dne poroči z Luigio. Ko je zvedel, da je postala vdova, ji je čestital in ji v svoji preprostosti pisal:

»Draga Luigia! Morda bo vendar na počil oni, za naju tako zaželeni čas, ko se bo četvero oči, ki naju ovirajo, končno zaprlo. Doslej se je zaprlo šele prvih dvoje. Toda zato drugih dvoje? ... Naj se zgodi božja volja!«

Dokaz, kako morejo tudi v najpokojejši in najplemenitejši duši slabe zakonske zveze roditi strove, neplemenite želje!

V njegovo nesrečo pa je »teh dvoje oči« njegove žene Ane Marije živelo z

njim še do l. 1800. Tedaj je imel Haydn že 68 let, Ligia pa 40 let. Pri Luigiji se je hrepenenje po zakonski zvezi s svojim starim prijateljem že precej ohladilo. Iz vsega je razvidno, da je postala ta Italijanka zelo realna in praktična. Držala je Haydna v nekaki »rezervi« za primer, da se ne bi našlo nič boljšega. Samo na ta način je mogoče razlagati neko pismo, ki ga je zahtevala od Haydna po smrti njegove žene in ki se dobesedno glasi: »Jaz, podpisani obljubljam signori Luigiji Polzelli v primeru, da bi se ponovno oženil, da ne bom vzel nobene druge razen omenjene Luigije Polzelli. Če bom pa ostal vdovec, ji bom zapustil po svoji smrti 300 goldinarjev. V tem imenu, za dokaz pred vsakim oblastvom, se podpisujem: Joseph Haydn, kapelnik Njegove Jasnosti kneza Esterhazyja. Na Dunaju, 23. marca 1800.«

Med tem pa se je Luigia ki se ni namram Haydnu obvezala z ničemer, kaj kmalu poročila s pevcem Luigijem Franchinijem.

Kako žalosten konec ljubezni, ki bi morala biti velika in slavna! Kako grenko razočaranje za starca Haydna! Kdo drugi na njegovem mestu bi bil užaloščen in zastrujen za ves ostanek svojega življenja. Pri Haydnu pa najbrže njegova umerjenost in blagost nista niti v tem primeru dovolili, da bi se skalila njegova duševna vedrost in veselje, ki ju je ohranila do konca svojega življenja. Vse svoje najgloblje občutke, bolesi in trpljenje, je izlil v melodije svojih nesmrtnih simfonij.

VOHUNI

Iz tajnih arhivov.

Citatelje bo začudilo, ko so sovjeti izbrali London za evropsko središče komunistične propagande v industrijskih zadevah. London, Berlin in Pariz so prišli kot glavni stani v poštev, odločili so se za London, ker nudi trenutno največjo varnost, medtem ko so policijske oblasti ostalih dveh mest zelo netolerantne. Medtem pa je dobila angleška komunistična stranka in ostale komunistične organizacije nalog »organizirati delavstvo k nasilnemu napadu na oblasti Anglije, imperijalističnemu središču sveta.« Množice, tako pravi ta nalog, lahko pridejo do oblasti le tedaj, ako s silo nastopijo proti moči buržujev, kapitalističnemu ustroju države, vojski, policiji, birokratični hierarhiji, sodiščem in parlamentu. V ta namen se lahko vrši zelo plodovita propaganda po tovarnah, kajti če bo prišel čas za odkrit upor, bi bil prvi ukrep proglasitev splošne stavke.

Z istimi metodami delajo tudi na drugi strani Atlantskega morja. Mr. Whalen, policijski predsednik New Yorka, je priobčil celo vrsto dokumentov, iz katerih razvidimo, da so bile stavke in nemiri brezposelnih povzročeni zgolj od komu-

nističnih agentov. Te obtežilne dokumente je dobil v roke s pomočjo protišpijo-naze.

Na Kitajskem so sovjetski agenti zelo delavni, toda vsaj za kratek čas je njihovo delovanje v Šanghaju onemogočeno. Protivohunstvo policije je z uspehom izpraznilo veliko komunistično središče. Našli so ga v neki hiši, ki je na zunaj bila sedež neke kitajske dobrodelne družbe; pri tej priliki so odkrili veliko množico pendrekov, praznih steklenic in vreč s peskom. Da bi razdelili moč policije, so ti ljudje nameravali, vprizoriti veliko delavsko demonstracijo v nekem drugem predelu mesta, medtem ko bi tovariši v majhnih skupinah, napadli posamezne stražnike, jih pobili in jim odvzeli orožje. Te napadalne oddelke so izbrali med delavci, pred tem pa so rdeče celice vse natančno izvolunile. Toda v tem primeru je protivohunstvo hitreje delalo. Napad se je popolnoma ponesrečil. Sto enajst komunistov je šanghajska policija aretirala in jih izročila kitajskim oblastem.

V večini evropskih držav je vojna obveznost še v veljavi in povprečni rekrut se jezi nad časom, ki ga mora prebiti od domačih in od doma. Vojaške celice so radi tega zelo učinkovita sredstva komunistične propagande, kajti med ne-

zadovoljneži najdejo agitatorji vedno mnogo pripadnikov. V francoski armadi so take celice zelo številne, in njihova organizacija jamči za uspeh.

Vojaška celica se precej razlikuje od industrijske, kajti pri vojakihi so ljudje le krajši čas. Tovarniški delavec živi celo vrsto let na istem kraju, medtem ko se vojak, ki je pripadal vojaški celici, po odslužitvi svojega roka zopet vrne v privatno življenje. So pa dve vrsti vojaških celic. Prva sestoji iz prostovoljne združbe dveh treh komunistov, ki so bili poklicani k vojakom. Za časa svoje odslužitve razdeljujejo med tovariši propagandne spise, katere so bili dobili od glavnega stana ali pa od svojih tovarišev. Sklicujejo tajna zborovanja, se od časa do časa medseboj posvetujejo in poročajo vodstvu svoje stranke o vseh važnejših dogodkih v vojašnici. Več ne pričakujejo od njih in vodstvo stranke ne pripisuje njihovem delovanju posebno velike važnosti.

Druga in nevarnejša vrsta vojaških celic pa obstoji iz poklicnih agentov, katere pošilja Moskva v razne države. Ustanovitev take celice se izvrši sledeče:

Potem ko so se izvršila natančna poizvedovanja, sklene sovjetski tajni urad ustanovitev stalne celice v polku kake

garnizije, kjer bi se dale zbrati važne vojaške informacije. Potovalni agent, katerega pošljejo v dotični kraj, se najprej nekoliko orientira. Tak agent deluje neodvisno od krajevne komunistične organizacije, kateri v splošnem Moskva ne poveri tako težavnih nalog; v njegovi prtljaji je vse polno protimilitarističnih letakov. Obilno je založen z denarjem in upa, da bo še zanj nekaj ostalo. Kajti vsote za njegove osebne izdatke in potne stroške so zelo velikopotezno izračunane.

Že pri prvem obisku na pozorišču svojega kasnejšega delovanja mu izvršitev naloge ne dela nobenih težav, kajti eno garnizijsko mesto je popolnoma podobno drugemu. Večinoma se zadržuje v bližini vojašnice, obišče vse sosedne ulice in si zabeleži gostilne, v katerih se običajno vojaki shajajo. V teku prihodnjih dni obišče vse gostilne, pije s krčmarjem in daje njemu in vojakom za pijačo. Potem je lahko siguran, da bo pri prihodnjem obisku dobrodošel gost.

Drugi obisk napravi v soboto zvečer ali v nedeljo, ko imajo vojaki prosto in pridejo gasiti svojo žejo. Brez velikih težav mu uspe zaplesti jih v pogovor; seveda plača sam vse, kar popijejo njegovi novi znanzi.

Sport

Razpis propagandnega skupinskega teka skozi Maribor

dne 11. avgusta 1932 pod pokroviteljstvom odbora »Mariborskega tedna«.

1. Tek se izvede po pravilih JLAZ.
2. Pravico starta imajo vsi verificirani lahkoatletski vseh mariborskih klubov.
3. Start bo ob 19. uri pred igriščem ISSK Maribora (Koroščeva ulica). Proga vodi po Koroščevi in Majstrovici ulici Zrinjskega trgu, Kolodvorski ulici in Aleksandrovi cesti na cilj na Trgu slobode; skupna dolžina 1800 m.
4. Vsak klub dostavi poljubno število tekalcev, katerih prva šestorica šteje po placementu kot prvo moštvo, druga kot drugo itd.
5. Tekalci bodo opremljeni s startnimi številkami, katere prejmejo zanje posamezni klubi in so zanje tudi odgovorni.
6. Oblačilnica za vse tekalce bo v garderobi ISSK Maribora v Ljudskem vrtu. Vsi prijavljeni tekalci, reditelji ko tudi člani žirije morajo biti na dan prireditve (11. 8. 1932) že ob 18. uri v Ljudskem vrtu.
7. Žirija: predsednik dr. Ervin Jettmar; vodja teka in starter g. Evgen Bergant; sodniki na startu in cilju: gg. Fišer, Smerdel, Beigott, Kramberger, dr. Scheibel, Cestnik, Zapisnikarji: gg. Vahter D. Amon in Žebot.
8. Nagrade: zmagovalno moštvo prejme častno darilo »Mariborskega tedna«.

vsak sodelujoč klub pa spominski znak »Mariborskega tedna«.

9. Pismene izjave z navedbo imen tekalcev se morajo oddati do 10. t. m. g. E. Bergantu v Mariboru, Gosposka ulica 36. (Pisarna »Mariborskega tedna«.)

SK Železničar:SK Rapid.

V nedeljo 7. t. m. se bo odigrala na igrišču SK Rapida važna nogometna tekma. Gre za to, ali bo SK Železničar ostal v prvem razredu ali pa bo SK Rapid prišel na njegovo mesto. Prvo kvalifikacijsko tekmo za vstop v enotni prvi razred, ki se je odigrala prejšnjo nedeljo, je sicer SK Železničar odločil v svojo korist, toda pičila zmaga 2:1 ni bila prepričljiva. Odločilna bo torej druga kvalifikacijska tekma. Železničarji bodo sicer imeli težko stališče, ker se tekma odigra na igrišču Rapida, vendar pričakujemo, da bodo uspeli.

Tekma se bo odigrala ob vsakem vremenu ob 17.30, ob 16. uri bo pa predtekma ISSK Maribor:SK Železničar.

Glavno tekmo bo sodil zagrebški sodnik g. Mikuličič, predtekmo pa g. Kopljč.

Mariborska zimskosportna podzveza.

Na občnem zboru podzveze 16. julija izvoljeni odbor se je na seji 26. julija konstituiral sledeče: predsednik Ivan Roglič, Maribor, Grajski trg 1, podpredsednik Fr. Aljančič, I. tajnik Aleksander Petrovič, II. tajnica Milena Rogličeva, blagajnik Bruno Parma, odbornika Zmago Hren in I. Eylert, namestnika dr. Anton

Jehart in Hugon Marusig, tehnični odbor Golubovič Vekoslav, Vetrh Franjo, Forstnerič Viljem in Vidic Franc, nadzorstvena odbornika ravnatelj Pišek in inž. Saša Mis. Naslov za mariborsko zimskosportno podzvezo je: Mariborska zimskosportna podzveza Maribor. Dopise sprejema predsednik g. Ivan Roglič, Maribor, Grajski trg 1.

Concours hippique.

ki ga prireja Mariborsko kasaško društvo ob priliki »Mariborskega tedna« na dirkališču na Teznu, bo poleg kasaških dirk in razstave konj amerikanske pasme gotovo učinkovita priredba. Concours hippique obsega 4 oddelke. I. Skakanje za srečo. Vsak jahač mora s konjem preskočiti zaporedno 12 prepon s 14 skoki do prve pogreške. II. Skakanje lahke kategorije, 8 prepon. III. Skakanje srednje kategorije, 12 prepon, 14 skokov. IV. Jeu de barre. Oddelki I. in IV. se po vojni še niso predvajali v Mariboru. Zahteve za jahalce in konje so pri tem skakanju posebno težke in bo prireditelj nudila občinstvu izreden sportni užitek. Za concours hippique so prijavili svojo udeležbo pred vsem gg. častniki konjeniških polkov iz Zagreba in Virovitice ter konjeniškega topništva iz Slov. Bistrice; poleg njih pa tudi priznani civilni jahači, med njimi gospa Alice Herzogova iz Zagreba. Vse posetnike »Mariborskega tedna« že danes opozarjamo na to prireditev. Podrobnosti sporeda bodo razvidne iz kataloga konjskih prireditev, ki ga izda prirediteljni odbor.

IZ LNP.

Sporočila se klubom, da zavarovalno društvo »Vardar« ne vrača stroškov za izstavitev zdravniškega izpričevala za zdravniški pregled in eventualno zdravljenje poškodovanih igralcev.

Opozarja se ISSK Maribor, da nakaže LNP od vseh v Mariboru odigranih tekem za državno prvenstvo po 100 Din v roku 14 dni.

Sporočila se vsem klubom, da bo redni občni zbor Ljubljanske nogometne podzveze v nedeljo 7. t. m. ob 8. dopoldne v dvorani Delavske zbornice. Prisostvovati smejo odborniki vseh podzveznih odborov, klubski delegati in novinarji.

Tuji humor.

...da te ribe niso sveže? Saj so vendar še žive!
Žive! Kaj pa je to? Živi ste tudi vi.

Uprava „Jutra“ in „Večernika“ ima večjo množino

makulaturnega papirja

zelo poceni na prodaj.

Interesenti v okolici naj pošljejo pismena naročila!

Denarnice za kovani denar v veliki izbiri pri Ivanu Kravosu, Maribor, Aleksandrova c. 13. 2301

Uradnikom (tudi na vodilnih mestih) se nudi s tihim sodelovanjem veliki postranski zaslužek. — Ponudbe naj se pošljejo pod označbo »Priložnost« na upravo tega lista. 2451

Sobo in črkosilkanje, vedno najnovejši vzorec na razpolago, izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«. 8

Brilje Din 2.—, striženje Din 4.— samo pri »Franko«, Mlinska ulica 8. 2448

Gospodično sprejem na ceneno hrano in stanovanje. Frankopanova ulica 10. 2470

NOVO! Aleksandrova cesta 191 (zraven prekalvalnice Benko). Okusni črni, beli in mlečni kruh; pecivo, keks, suhor. I. marib. delavska pekarna.

Bučno olje dobro in sveže priporoča J. Hochmüller, tovarna bučnega olja Maribor, Taborska ulica 7. 2435

Najlepše razglednice

mariborske, umetne, Salon de Paris

i. t. d. kupujte v papirnici knjižarne

Tiskovne zadruge

Maribor, Aleksandrova 13

Naročnikom in čitateljem „Večernika“ priporočamo te-le mariborske tvrdke, naše inserente:

Drago Rosina

galanterija Vetrinjska ulica 26

Jugo d. z o. z.

trgovina s kolesi Tattenbachova ulica 14

Fani Bodner

zaloga glasovirjev Gosposka ulica 2

Franc Kormann

galanterija Gosposka ulica 3

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in »rednik« RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO PETELA v Mariboru.